

גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא קסא.

מסורת הש"ס

(א) גימין דף פז: (ב) שם, (ג) [ב"ב
פ"י ה"א], (ד) רש"א יחמוס שני
פסול, (ה) רש"א,

הגהות הב"ח

[illegible]

מחזק פסול. אף מה שהגיה עליו אע"פ שמקיים וכדמפרש ואזיל
שלאותו המחזק צדוק השטר במקום (ט) שהיה יכול לומר שהיה כתוב
בזו שריר וקיים כגון בזה במונח דכשר למיקניא ביה ומחקו והגיה מה
שפרטה ואחר כך כתב שריר וקיים אבל באמצע הכתב אין לחוש שהרי
הדבר ניכר שקודם שנכתב שריר
וקיים צדוק השטר נמחק ומקיים:
וכשיעור שריר וקיים. וכל שכן אם
שיעור המחזק יותר מזה: ולר' ירמיה
בזכר אבא דלמרא אחורי הכתב כנגד
גל הכתב מנחון. חותמין העדים
וממלאים מקום חתימת העדים עד
סוף השטר ולא נריך שריר וקיים:
עניןהשטר דלמא. וז"ל וכתבי מאי דבעי
בזמן השטר ואע"פ שאין
עוד עדים כנגדו מנחון ויחמר לא
הנחתיו זה החלק מנחון אחורי זו
השיטה אלא להרבות עדים גם צו
השיטה כנגדה מאחוריה ולא נזדמן
לי כן פירש רבינו חננאל. ובספרים
שכלנו כתוב ומפיס בעדים מאחראי
בדלומר נדא אותה השיטה שיוסיף
מנחונים יתחוס עליה עדים כנגדה
מנחון כדי למלאות כל השטר עד
לקיים כל הכתוב צדוק מלך שני

[illegible]

בצמקושר למהדר כיון שעדיו מתוכו: וְגִיּוֹן לֵיָהּ לְשִׁיטָה אַחֲרֶיהָ. הוּא
בִּינָה הֵיכִי הוּא גִיּוֹן לֵיָהּ הֵלֵל לֹא יֵרָא שָׂרִיר וְקִיִּים וּפְסָלוֹהוּ וּלְבָד הוּא
בְּמִכּוֹז בְּפִשְׁטוּתִים שֶׁלֹּם שָׂרִיר וְקִיִּים^א: **דְּבַתָּב רֵאוּבֵן בֶּן בַּחֲד דְּרֵא**
הֵיִינּוּ בַּחֲד דְּרֵא וְאַחֵר כִּךְ יַעֲקֹב עַד לֵאֲרֹכּוּ שֶׁל שָׂטֵר וּפִישֵׁר רִיבִים^ב
לֵאֲרֹכּוּ שֶׁל רֵאוּבֵן וְעַם בֶּן שַׁחֲמָשׁ יוֹשָׁאֵר בֶּן יַעֲקֹב וְקוֹשִׁיא שֶׁל רִיבִים^ג
רֵאוּבֵן שֶׁאֵם לֹא הִיָּה כֶּשֶׁר בְּהִי בָּבֶל לְמַעְלָה יַעֲקֹב עַד לְמַטֵּה מֵאִי^ד
לְמַטֵּה דְּהַשְׁמָה לֵיכָא חֲשָׁא לְמִידִי וְעוֹד אֲמַאי תִּירִךְ גִּמְרָא דְּלֵאל תְּכַיִּי
תַּחְתָּא רֵאוּבֵן כִּדְפָרִי וְעוֹד דְּהַשְׁמָה לֹא קִשִּׁיא מִידִי מֵה^ה (שְׁהַקְשִׁימָה^ו
וְדֹאִי לֹא הוּא מִזִּי לְמִרְוִי הִכִּי דֹאֲפִילוּ כִּשְׂרָאוּבֵן לְמַעְלָה וּבֶן יַעֲקֹב^ז
בֶּן שַׁחֲמָשׁ וּמַחֲשֵׁר בָּבֶל שֶׁל מַעְלָה יַעֲקֹב שֶׁל מַטֵּה וְלֹא כְּטוֹעִים^ח)
רֵאוּבֵן לְהַעֲלִילוּ בְּלִשְׁוֵי כִי זְדוּנו שׁוּגַג אֵלֶּךְ בֶּן הִיָּה גְדוֹל בִּיּוֹמֵר וְהִיָּה
גִּיּוֹן אֵלֶּךְ רֵאוּבֵן (וְעַם בֶּן) בִּיחָד וְלֹא יִשָּׂאֵר אֵלֶּךְ יַעֲקֹב [עַד] וְהַשְׁמָה^ט
דְּמִי לְשִׁנּוּי וּבֶן שַׁחֲמָשׁ רֵאוּבֵן וּמַעֲטָא מִיַּעֲקֹב תַּחַת רֵאוּבֵן דְּהַשְׁמָה^י
גִּיּוֹן לֵאֲרֹכּוּ וְלֵבֵן שַׁחֲמָשׁ יוֹשָׁאֵר בֶּן שֶׁל שֶׁם מִרְכָּבָה^י (יְוֹגֵם יַעֲקֹב וּמִי^י
גִּיּוֹן לֵאֲרֹכּוּ יִשָּׂאֵר תִּיר בֶּן זֶה תַּחַת זֶה וְיַעֲקֹב תַּחַת בֶּן רֵאוּבֵן וְזֶה לְשׁוֹן^{יב}
שֶׁסֶם רֵאוּבֵן (בֶּן יַעֲקֹב) שֶׁאֵם יִמְחִיל וְיִכְתּוּב כְּגַד תַּחְתָּא רֵאוּבֵן לְמַטֵּה^{יג}
גִּיּוֹן לֵאֲרֹכּוּ וּגַם בֶּן שֶׁל מַטֵּה מִרְאֹה עִמּוּ וּבֶן שֶׁל רֵאוּבֵן הִיָּה נֶשֶׁךְ^{יד}
שֶׁל רֵאוּבֵן יִשָּׂאֵר בֶּן אַחַד לְמַטֵּה וְאַחַד לְמַעְלָה וְהִיָּה יִכְרֵךְ הַקְלָקוֹל שֶׁ
שֶׁסֶהוּא עֲשֵׂה אִי נִמִּי צִירִךְ שִׁכְמוֹת בֶּן בְּחִימוֹת גְּדוּלוֹת שִׁמְיוֹקוֹ כֹּל^{טו}
הַקְלָקוֹל אֵלֶּךְ בְּרִאוּבֵן וְלֵבֵד אֲבֵל בְּשָׂאֵר שְׁמוֹת הֵאֵל: **וּמַתְבַּשְׁוּ**
בְּשִׁיעֵקֵב לֹא חָתָם זֶה וּמִיָּה סָצוֹר לֹמֵר דְּבַשְׁלֵמָה הֵאֵל דִּקְנָן הַסֵּם^{טז}
בְּשָׂר וּפִירִךְ בְּגִמְרָא וְלִימַכְשֵׁר הֵאֵי בְּרֵאוּבֵן בֶּן וְהֵאֵי בִיעֵקֵב עַד כִּי
שְׁחֻתִּים אֲצִיָּהוּ תַּחְלָה וְאִיכָא לְמִימֵר^{יז}) שֶׁאֵי יַעֲקֹב שֶׁשָּׂאֵר הוּא^{יז}

זוהו חששא בעלמא שמה כשיצא לאחר זמן בב"ד יפסלוהו שיהו סבורים שהזמין הבעל עדידי
 ר"ע יעזיק פל: ג. ואפי' הן מפורזין כגון אם יש ב' עדים ועדי השוק מכירין את כתב
 בעצן שיכירו אותו שישנו רצופין. רש"י יעזיק פל. ד. והוכיח דלא הוזכר מענייניו שיש שטח
 וי' משיטה אחרונה. לישנא דר' ועין רש"י שחלק פ"ה. ה. שכיין שאמרו שאין למדן משיטה
 משיטה אחרונה. ויחוש שמה לא שירי וקיים כתבוהו אותו הוסיף ב' שטח

ובשיעור שריר וקיים. וכל שכן יותר שימחוק שני שיטין או ג'
כדי להערים וכתב מאי דבעי והדר כתב שריר וקיים
לכך פסול כל מקום שנוכל לומר צבאן היה יכול להיות כתוב שריר
וקיים אבל בפחות משריר וקיים ליבא למיחש מידי א':

זליחוֹשׁ דלמא כתב מאי דבעי

וּמַחֲתִים סֹהֲדִי מֵאֲבָרָא וְאֵל לֹא מַחֲתִים לְהוּ הִיא פִסְלוּ סָסִיּוֹס הָעֵדִים יֵשׁ לוֹ לִהְיוֹת כְּגֹדֶה סָסִיּוֹס הָשֹׁטֵר וְלִיכָא לְמִימַר דְּמַטְיֵיט לִיָּה מִזֵּל אַחַר דְּשִׁמְחָא יַעֲרֵה שֶׁסֶּה הָאֲשֵׁרמָל: **אָנָּה** לְרַבּוֹת יְעִידֵה אִם עֵבֶר. וְקִיָּסִים שְׁלֹשָׁה שְׁלֹמֶעֱלָה^א דְּמַכֵּל תַּלְמָתָא מְקִיָּיִמִים^ב דְּכֹאֲמַרִּי^ג בְּפֶרֶק הָזֹרֶק (גִּיטִין פֶּה): וְהִכָּא לֹא מִזֵּי לְשִׁנּוּי דְּלִקְטָמֶן אִין מְקִיָּיִמִים אַלְּף מַעֲדִים שֶׁל מַטָּה דְּפֶרֶץ לִקְמֶן וְנִיחֹשׁ דְּלִמָּא כְּתֹב הוּא וְעֵצִי שְׁטִיטָה אַחַת וְאִמַר כְּדִי לְהַרְבּוֹת בְּעֵדִים הוּא דְּעַעְדִּי וְאִמַר כֹּל כִּי הֵאָּי גִּוּוֹנָא אִין מְקִיָּיִמִים אַלְּף מַעֲדִים שֶׁל מַעֲלָה (ו) הֵינִי לִישְׁנֵי כֹּהֵן אִין מְקִיָּיִמִין אַלְּף מַעֲדִים שֶׁל מַטָּה וְיִלֵּל דֵּהָא מַתְנִי^ד בְּשִׁילְיָה הָזֹרֶק (סֵס) שְׁמַע מִינָּה מַכֵּל כִּי תַּלְמָת מְקִיָּיִמִין אַלְּף לִקְטָמֶן שְׁכַמֵּז בְּשִׁטָּה אֲמִירוֹהָ אִין מְקִיָּיִמִין

מלמטה למעלה חתימי. וא"ת בין לרב הונא בין לרב ירמיה

מתניתין דקמי מחזוריו ומפרש לה שחומיין דין קשר לקשר ולאידך מלמטה למעלה אמאי תקינו הכי אלף א' שהיו חותמים כולן תחת שיהיה אחרונה במצוח ולא יאכסר כמו כן לרב הוה למבז שריר וקיים וי"ל דכל מה שיעזבו לשנות מפשוטו ממשנים לפי שלא יהיו רבלין לעשותו לדאשה מייחבא דעמיה

וְנִיחּוּשׁ דְּלָמָּא מִתְרַמֵּי רִיעוּתָא בְּשִׁימָה אַחֲרוֹנָה וְגִיזָא לָת. וְאִ"ת

והא אין למדין משיטה אחרונה דהא מהדר הוא מענין
של שטר והיני גי' הא יהא פסול אם חתמה כיון דלא מהדר י"ל
דצמקושר לא נהוג חזרת השטר והיו למדין משיטה אחרונה דצפשוט
ואי אין למדין לפי שהעדים חתומים מצפנים ולא דייקי וחותמין רחוק
מן הכתב שיטה ויכול לנייף בצוהא שיטה אף לאו משום דאמרינן רחוק
למדין אבל צמקושר שעדין מחזוריו למלטה למעלה מכאיו שפיר
לחמוס כנגד שיטה אחרונה והשתא נמי כי למדין משיטה אחרונה (א)
יכול להזדייק מצפנים לפי שאין העדים חתומים כנגד אותה השיטה
שוזיף וא"ת והוא יחתום עדים כנגד הכתב שזיף מצפנים ויקיים
באידך תלמא סקדי וי"ל שלא היה בשיטה כי אם עד אחד חמוס ואם
הוא עלמו (ב) חתום שני פסולים א"נ העדים שחתמו בראשונה הם
טייטו בגליון שלמטה מן השטר מצחוץ שלא יבא אדם אחריהם
ויכתבו שטר בצוהו גליון ויהיה העד לזה שזהו כתב ידו וא"ת לרבי
חיננא שטר גמליאל מקושר ככתבו עדיו ומחומו ואיך יעשנו פשוט
הלא בפשוט איכא חזרת השטר ובצמקושר ליכא חזרת השטר כשיעשו פשוט
ולא יבאו חזרת השטר יפסלוהו וי"ל הדין דר' חנינא צ"ל על דרכו (ג)

כ' לר' ירמיה לא הוה כחבז ציה שריר וקיים במקושר דאי הוה כחבז
היה כתוב צו כדמשי לעיל אבל בפשוט צין למר וצין למר לא היה
יעקב עד בחד דרא ע"ויה. כלומר ⁽¹⁾ כתוב ראובן צן בשטתה אחרונה
צין צן בראש ראובן ואח"כ יעקב הוה מצי גיז לשיטה אחרונה עד
ש'אפאש יעקב וראובן בחד דרא לארכו של שטר וצן תחת ראש
השקיה לשני שצן גדול כראובן לימא פ"י שראובן למעלה וצן יעקב
לימא עד לשני כגון שכתב צו עד וכגון שיעקב למטה ומעט מיעקב
מן שראובן צן יעקב עד פסול במקושר ויעקב עד גירדא כשר אלא
מטה ומעט מיעקב תחת ראובן גיז לשיטה אחרונה עם ראו ועם
ועים שאינו כשר בזה אינו מפני תשובות חבילות מעולות שפירשו
מחזיק כנגד כל שם ראובן שעליו ואחר צן יעקב דהשאל לא מצי
תחת הא דפריך דלמא גיז ראובן צן ומתכשר ביעקב עד ולא הוה
מצי גיז לראובן בלא מעט מיעקב הכי לא הוה מצי לשנוי כדפרישנו
ש'אפאש אלא צן כנגד כל ראובן צן תחת צן של שם ראובן ואי
לא הוה ראובן צן בחד דרא ויעקב עליה וצרי שיכתוב צן תחת צן של
צן כנגד ראו נמא שיהי נשאר צן של ראובן עצמו בולט לצן וזהו
והיה קשה כבתחלה אבל עתה שיכתוב הצן למטה כנגד הצן העליון
זה ואפילו ימחקנו לאותו של מטה יהא ניכר המחק ויכירו בית דין
ובין בתחיתו וזהו עיקר כ' אז יהיה יותר היכרל ואין לחוש לזה
(ס) (בבן) עקב עד. תימא היאך יתכשר והלא מכירים אנו
צין דף פ"י. שני גיטין שכתוב זה בצד זה אתם שהעדים נקראו עמו
ש'אפאשנו אחרי צן אלא הכא הוה מתכשר ואי בתחיתם וינית
עד שפ"י הוי ראובן צן יעקב עד דומק דא"כ ה"ל בתחיתם וינית

אפי' אי כתב יעקב עד ליכא למיחש דגייז דאמרי עדים יעקב זה כתיבת ראובן היא ולא אחרונה רבים מרובותי נטתה דעתם דפסלני ליה לכולי שטרא, דהכי תקון רבנן, כדי שירגילו זונה ממלא שמעין דשטר שאין בו שריר וקיים כשר, וכיון שכן כשאר כפנינו אע"פ שכתוב חרונה וכתב בו שריר וקיים דהא דאי שריר וקיים לא מעכב. מיוזש ה"ק"ן.

עין משפט
גר מצוה

ג א מיי פכ"ו מהל' מלוה
ולוה הל' ח סמג עשין נד
טוש"ע ח"מ סי' מד סעיף ח:
ד ב ג (מיי) פ"ד מהל'
גירושין הל' יב) סמג
עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קל
סעיף יא:

רבינו גרשום

[illegible]

חזר מעניינו של שטר בשיטה
סופו שריר וקיים למה למדין